

ISSN 2082-8675

nr 19 (01/2015)

KWARTAŁ

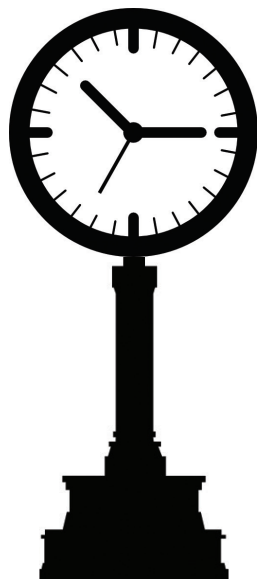
magazyn SKN SPATIUM

Z biegiem Łódki

Rafał Tomczyk

Nowa jakość przestrzeni
publicznych w Łodzi

woonerf na Traugutta

Problem przestrzeni publicznych w miastach

Przez dziesięciolecia kwestia przestrzeni publicznych i ludzkiego wymiaru miast była w projektowaniu urbanistycznym marginalizowana lub traktowana przypadkowo. Jednocześnie wraz z rozwojem motoryzacji w latach 60-tych za priorytet uznawano zapewnienie wystarczającej ilości miejsca dla indywidualnego ruchu samochodowego. Dodatkowo ideologia modernizmu zakładała traktowanie przestrzeni publicznej i pieszych po macoszemu. W efekcie doprowadziło to do zachwiania równowagi w miastach w kwestii wspólnej przestrzeni. Podobnie stało się w Łodzi a proces ten trwa cały czas.

Ulica 6 Sierpnia przed przebudową
Rafał Tomczyk

Budżet obywatelski sygnałem do pozytywnych zmian w przestrzeni publicznej miasta

Budżet obywatelski dał szansę by mieszkańcy mogli wziąć sprawy w swoje ręce i włączyć się w decydowanie o pewnej części budżetu miasta. Z wielu inicjatyw jednym z największych sukcesów pierwszej edycji Budżetu Obywatelskiego stał się woonerf (podwórzec) z ulicy 6 Sierpnia. Woonerf jest przestrzenią publiczną zakładającą uspokojenie ruchu samochodowego i zmniejszenie funkcji komunikacyjnej ulicy na przestrzeń zrównoważoną poprzez nadanie priorytetu ruchowi pieszemu i rowerowemu. Projekt nowatorski na skalę nie tylko łódzką, ale także Polską został przyjęty w bardzo pozytywny sposób. Pozytywne reakcje Łódzian w kontekście tego zamierzenia pokazały, że mieszkańcy Łodzi spragnieni są przestrzeni publicznej na wysokim poziomie, zupełnie innej niż tej z którą mieli do czynienia przez ostatnie kilkadziesiąt lat. Potwierdza to nagroda specjalna w corocznym konkursie Łódzkiego Oddziału Towarzystwa Urbanistów na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w województwie łódzkim w roku 2014. Komisja konkursowa przyznała specjalną nagrodę dla Miasta Łódź za rewaloryzację ulicy Piotrkowskiej i 6 Sierpnia.

Efekt kuli śnieżnej

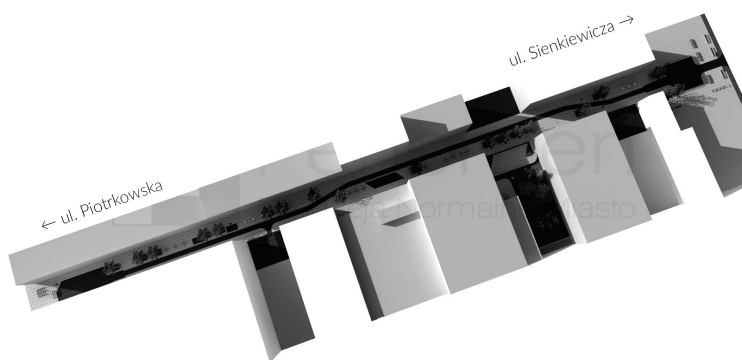
Pozytywny wydzźwięk wokół woonerfu na ulicy 6 Sierpnia przerodził się w efekt kuli śnieżnej, który zaowocował trzema nowymi projektami zgłoszonymi w kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego opierającymi się na podobnych założeniach: na ulicy Traugutta, Piramowicza oraz Moniuszki.

Projekt przebudowy ulicy Traugutta zakładał przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców poprzez uspokojenie ruchu samochodów. W tym celu zastosowana miała zostać meandująca jezdnia, która zmieniałaby dwukrotnie swoje położenie znajdując się raz bliżej północnej pierzei ulicy a raz bliżej południowej. Jezdnia jak i chodnik w pewien sposób miałyby się wzajemnie przenikać dzięki ustanowieniu strefy zamieszkania. Sama strefa zamieszkania ograniczałaby prędkość poruszania się pojazdów do 20 km/h. Mimo tego na jezdni zastosowane zostałyby także elementy spowalniające w postaci częściowo wyniesionych jezdni. Ponadto sam kształt przestrzeni generowałby określone zachowania jej uczestników. Jasno określone miejsca parkingowe uporządkowałyby parkowanie dając więcej miejsca pieszym,

a także umożliwiając ustawianie w okresie letnim ogródków przez okoliczne lokale gastronomiczne. Przebudowa zrealizowana zostałaby z materiałów o takiej samej jakości i o takich samych parametrach jak te zastosowane na ulicy 6 Sierpnia. Na ulicy wprowadzone zostałyby elementy małej architektury takie jak: ławki, latarnie, kosze, stojaki rowerowe. Ponadto ważnym elementem przebudowy byłyby nasadzenia kilkunastu drzew. Zamierzeniem przewodnim było niewątpliwie rozszerzenie strefy przyjaznej dla pieszych i rowerzystów w Łodzi. W mieście, które dzięki swojej szachownicowej siatce ulic w obszarze centrum zostało zdominowane przez indywidualny transport samochodowy, który w negatywny sposób odbija się na jakości życia w Śródmieściu.

Woonerf na Traugutta

ul. Traugutta, rzut z góry

Fenomen
Fundacja Normalne Miasto

Przykładowa wizualizacja wykonana przez Michała Sebastjańskiego dla Fundacji Normalne Miasto FENOMEN. Opracowanie graficzne: Patryk Gradyś

Trudne początki

Choć zgłoszony do kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego projekt przebudowy ulicy Traugutta był kontynuacją założeń z ulicy 6 Sierpnia (był jej naturalnym przedłużeniem w stronę dworca Łódź Fabryczna) to jednak spotkał się z przeciwnościami za sprawą Łódzkiej Okręgowej Izby Architektów, która twierdziła, że podwórzec nie powinien powstać w tym miejscu. Twierdziła ona, że ulica zamiast stać się drogą o uspokojonym ruchu powinna być drogą dojazdową prowadzącą ruch samochodowy do dworca kolejowego. Poglądy te podzielał także architekt miasta Marek Janiak twierdząc w kontekście ulic 6 Sierpnia i Traugutta, że "Woonerfy na tych ulicach są szkodliwe. One i tak nie staną się woonerfami, bo zostaną tak obciążone, że wszyscy będą sobie przeszkadzać. 6 Sierpnia ciągnie się od Włókniarzy. To prosta, cicha ulica. Idealna na dojazd z dużej części Centrum do dworca Łódź Fabryczna i Nowego Centrum Łodzi od Zachodu. Cudowna, by powoli i spokojnie przedostać się przez Centrum. Już dawno powinno zostać zrobione przebicie 6 Sierpnia przez al. Kościuszki."

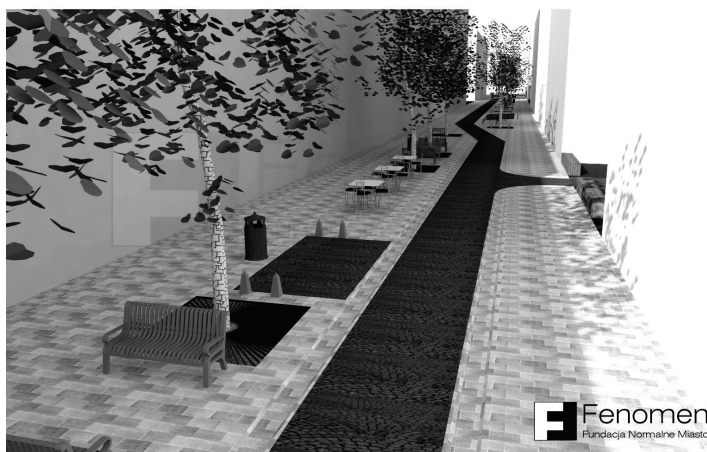
Nie były to jedyne problemy jakie pojawiały się przed propozycją dla ul. Traugutta. W fazie oceny zadania pod względem merytorycznym i zgodności prawnej pojawiły się negatywne opinie Zarządu Dróg i Transportu, a także Zarządu Nowego Centrum Łodzi w kwestii tego pomysłu. Pierwsza instytucja zarzucała, że przebudowa ulicy utrudni dojazd do hoteli Savoy i Grand znajdujących się przy w/w ulicy. Druga instytucja natomiast uznawała, że przebudowa ul. Traugutta powinna zostać poprzedzona kompleksowymi analizami dla całego terenu pod względem komunikacyjnym. Zdania tego nie podzielała prezydent Łodzi Hanna Zdanowska, która udzielając rekomendacji dla projektu przebudowy ulicy Traugutta oddała decyzję co do realizacji w ręce obywateli miasta w głosowaniu w Budżecie Obywatelskim.

Woonerf na Traugutta

ul. Traugutta, widok od ul. Piotrkowskiej

Przykładowa wizualizacja wykonana przez Michała Sebastjńskiego dla Fundacji Normalne Miasto FENOMEN. Opracowanie graficzne: Patryk Grądyś

Przykładowa wizualizacja przebudowy ulicy Traugutta,
 Michał Sebastjński dla Fundacji Normalne Miasto Fenomen,
 opracowanie graficzne Patryk Grądyś

Zielone światło

Wynik głosowania okazał się pozytywny, gdyż projekt zajął drugie miejsce w Śródmieściu tuż za woonerfem z ul. Piramowicza. W związku z powyższym w chwili obecnej pozostaje już tylko faza realizacji przebudowy ulicy Traugutta przez Zarząd Dróg i Transportu. Efekt będziemy mogli podziwiać już pod koniec 2015 roku. Miejmy nadzieję, że przebudowa ulic Traugutta, Piramowicza i Moniuszki na woonerfy będzie pierwszym oznakiem zmiany podejścia władz miasta do postrzegania przestrzeni publicznej. Nowa przestrzeń w postaci woonerfów pozwoli stworzyć nam miasto o lepszej jakości życia, zrównoważone i tętniące życiem. Pozytywne przemiany w przestrzeni publicznej będą podstawą do rozwoju gospodarczego całej okolicy. Jako pomysłodawca woonerfu na ulicy Traugutta będę do końca trzymał za to kciuki. A jaka będzie rzeczywistość? Czy miejska przestrzeń dzięki tym realizacjom ożyje? Miarodajną ocenę przeprowadzić będzie można zapewne dopiero za kilka lat.